

MINISTERIO
DE CULTURA

Hispana Esperanto-Federacio

Federación Española de Esperanto

**OVI-
XOTE**

IV CENTENARIO

Logo of the Esperanto Federation (Federación Española de Esperanto) in the top right corner.

**64º HISPANA
ESPERANTO-KONGRESO**

De la 7ª ĝis la 10^a de julio de 2005
ALCALÁ DE HENARES
Servicio Municipal de Archivo y Biblioteca
Plaza de San Julián, 1

DONKIĤOTO PAROLAS ESPERANTON

Logos of the Spanish Ministry of Culture, the Esperanto Federation, and the OVI-XOTE logo in the bottom right corner.

ENHAVTABELO

Organiza skipo / Equipo organizador	2
Saluto de la prezidanto / Saludo del presidente.	3
Alcalá de Henares	4
Kongresejo / Sede del congreso.	6
Kiel Alveni / Cómo llegar.	7
Manĝejoj / Dónde comer.	7
Loĝado / Alojamiento	7
Trajnoj / Trenes	9
Programo / Programa.	10
Programeroj / Actividades.	14
Prezentoj / Presentaciones.	17
Distraj programeroj / Entretenimiento.	21
Ekspozicioj / Exposiciones	23
Kunsidoj / Reuniones.	23
Kursoj kaj atelieroj / Cursos y talleres.	24
Programkontribuantoj / Participantes	25
Pli detale pri kelkaj eroj/ Entrando en detalle	30
Kongresanoj / Congresistas.	37
Notoj / Notas	38

ORGANIZA SKIPO / EQUIPO ORGANIZADOR

Kongresejo kaj ekstera informado / Sede e información: . . . . Manuel Pancorbo
Administrado kaj programo / Administración y programa: . . . . . Ana Manero
Retinformado al e-medioj / Información en medios esperantistas: . Darío Rodríguez
Kongreslibro / Libro del Congreso: . . . . . Miguel Gutiérrez Adúriz
TTT-paĝo / Sitio en Internet: . . . . . Miguel Ángel Sancho
Grafika aranĝado / Diseño gráfico: . . . . Cristóbal Aparicio kaj /y David Trigo
Interinstituciaj rilatoj / Relaciones entre instituciones: . . . . . Toño del Barrio
Aliaj kunlaborantoj / Otros colaboradores: Lupe Sanz, Alejandro Pareja,
José Rodríguez, Manuel Parra kaj ceteraj anoj de la retlisto / y los demás
participantes de la lista “HEF-esperanto-aktivado”.

SALUTO DE LA PREZIDANTO

SALUDO DEL PRESIDENTE

Karaj geamikoj:

Jen nova ŝanco renkontiĝi. Ĉi-jare nia nacia kongreso okazas en Alcalá de Henares, lulilo de Miguel de Cervantes, urbo, kiun ni elektis kun klara intenco. Laŭ nia statuto, HEF devas ne nur konigi Esperanton al la hispana publiko, sed ankaŭ proksimigi al niaj amikoj en la tuta mondo la hispanan kulturon per nia lingvo. Ĝuste pro tio ni profitis la jaron kiam okazas la celebrado de la 4a Centjariĝo de “Don Quijote de la Mancha”, por montri niajn kulturajn sopirojn kaj kapablojn.

Certe vi ĝuos per la programo, plena je interesaj prelegoj, kunvenoj kaj aliaj altiraj prezentoj. Kaj vi povos ankaŭ flari la etoson de antikva, kaj samtempe moderna, urbo ĉiam emanta al futuro per protekto de sia pasinteco.

Ĉi tiu estas la lasta fojo, kiam mi salutas vin kiel prezidanto de Hispana Esperanto-Federacio. Kiel sciante, post ok jaroj, mi ne kandidatigos denove por tiu posteno. Mi ŝatus profiti ĉi spacon unue por adiaŭi, kvankam ne trista, ĉar mi restos je la dispono de la nova estraro kaj de HEF por ĉio ne-

Queridos amigos:

De nuevo tenemos la ocasión de encontrarnos. Este año nuestro congreso nacional tiene lugar en Alcalá de Henares, cuna de Cervantes, ciudad que hemos elegido con una intención clara. Según nuestro estatuto, HEF no sólo tiene que dar a conocer el esperanto al público español, sino también acercar a nuestros amigos del mundo entero la cultura española mediante el esperanto. Justamente por eso hemos aprovechado el año en el que se celebra el IV Centenario del Quijote para mostrar nuestras capacidades y aspiraciones culturales.

Es seguro que disfrutaréis del programa lleno de conferencias interesantes, reuniones y otras atractivas actividades. Y podréis paladear el ambiente de una ciudad antigua y a la vez moderna, que siempre mira al futuro protegiendo su pasado.

Ésta es la última vez que os saludo como presidente de la Federación Española de Esperanto. Como es sabido, después de ocho años, no volveré a presentar mi candidatura para este puesto. Me gustaría aprovechar este espacio en primer lugar para despedirme, aunque no triste, porque seguiré estando a la disposición de la nueva directiva para todo lo que sea necesario y que esté a mi alcance. El esperanto le ha proporcionado grandes experiencias a mi vida, y todavía espero en reciprocidad dedicarle mis esfuerzos.

cesa je mia eblo. Esperanto donacis grandajn spertojn al mia vivo, kaj ankoraŭ mi esperas dankeme dediĉi al ĝi penon.

Kaj fine, mi deziras esprimi dankon. Dankon al vi, membroj kaj simpatiantoj de HEF, kiuj donis sencon al nia agado. Kaj vere elkoran dankon al la ceteraj membroj de la estraro: ili estas vere elstara teamo el kompetentaj, sed ĉefe bonaj personoj. Ili multe instruis al mi. Kiel prezidanto mi multe iniciatis, sed malmulte faris. Ĉiu sukceso ŝuldiĝas al ili.

Ĝuu la kongreson, kaj ĉefe ĝuu nian trezoron: la esperanta kulturo!

Miguel Ángel Sancho
Prezidanto de Hispana Esperanto-
Federacio

Y para terminar, deseo expresar mi agradecimiento. Gracias a vosotros, socios y simpatizantes de la Federación Española de Esperanto, que le habéis dado sentido a nuestra actividad. Y gracias de todo corazón al resto de la directiva: un equipo realmente competente formado sobre todo por buenas personas. He aprendido mucho con ellos. Como presidente he tenido muchas iniciativas, pero he hecho poco. Cada uno de los éxitos se debe a ellos.

Disfrutad del congreso y sobre todo disfrutad de nuestro tesoro: ¡la cultura en esperanto!

Miguel Ángel Sancho
Presidente de la Federación Española
de Esperanto

ALCALÁ DE HENARES

La urbo Alcalá de Henares, naskiĝloko de Miguel de Cervantes, estas deklarita Homara Heredaĵo de UNESCO en decembro de 1998, tiel agnoskante ties econ esti “unua universitata urbo planita por esti tia” el ĉiuj ekzistantaj en la mondo. Tiu ĉi deklario de UNESCO rilatas ne nur la histori-monumentan heredaĵon de Alcalá, sed ankaŭ la transcendan kulturan signifon kiun la urbo ekhavis de kiam kardinalo Cisneros fondis la “Universidad Complutense” (Universitato de Alcalá) je 1499.

En sia deklario, UNESCO intence mencias la universitaton kaj la historian areon de Alcalá de Henares, urbajoj disvolvitaj ekde mezepoko, kie tolereme kunvivis judoj, islamanoj kaj kristanoj. Arto kaj kulturo dum Renesanco kaj Ora Jarcento

La ciudad de Alcalá de Henares, cuna de Miguel de Cervantes, fue declarada Patrimonio de la Humanidad por la UNESCO en diciembre de 1998, en reconocimiento a su condición de ‘primera ciudad universitaria planificada como tal’ que ha existido en el mundo. Esta declaración de la UNESCO se refiere no solamente al patrimonio histórico-monumental de Alcalá, sino a la trascendente significación cultural que tuvo la ciudad desde que el Cardenal Cisneros fundó la Universidad Complutense en 1499.

En su declaración, la UNESCO hace mención expresa a la Universidad y al recinto histórico de Alcalá de Henares, un conjunto urbano que se desarrolló a partir de la Edad Media, y en el que convivían ju-

multe vigligis tial, ke oni kreis la universitaton en la fino de la XVa jarcento. Francisco Ximénez de Cisneros –ĉefepiskopo de Toledo kaj dufoje regento– ekis gravan humanistan kaj teologian projekton el la universitato kaj el la minoraj kolegioj, kaj impulsis eldonon de religiaj kaj profanaj verkoj tre gravaj, kiel la Biblia Poliglota (poliglota biblio).

Kiel studentoj aŭ profesoroj, aliris tiutempe la urbon Alcalá de Henares eminentuloj, kiel Francisco de Quevedo, Lope de Vega, Calderón de la Barca, Antonio de Nebrija, San Juan de la Cruz, San Ignacio de Loyola, Santo Tomás de Villanueva, kaj longa ktp. Elstaras inter tiuj gravuloj Miguel de Cervantes Saavedra, naskiĝinta en tiu ĉi urbo en 1547, kies memoro grande antaŭenpuŝas la kulturan etoson de Alcalá de Henares.

Alcalá de Henares iĝis nepre celo por la kultur-turistoj. Situada 30 kilometrojn de Madrid sur la rapidvojo N-II, la antikva romiana “Complutum” prosperis ekde la I jarcento a.K. Dum la islama regado, tiu loko estis nomata “Qual’at abd al-Slam” kaj de tiu ĉi refenco al araba fortikaĵo, devenas la nuna nomo Alcalá. Ekde la XIIa jarcento ĝi iĝis sinjorlando kaj kutima restadejo de la ĉionpovaj ĉefepiskopoj de Toledo, kiuj remparis kaj grandigis ĝin. Ekzemplo de tiu potenco estis la luksa Pa-

dós, musulmanes y cristianos en la tolerancia. La creación de la Universidad, a finales del siglo XV, originó una gran expansión artística y cultural durante el Renacimiento y el Siglo de Oro. Francisco Ximénez de Cisneros – arzobispo de Toledo y dos veces Regente– puso en marcha un gran programa humanístico y teológico desde la Universidad y los Colegios Menores, e impulsó la edición de obras religiosas y profanas de gran trascendencia, como la Biblia Poliglota.

En condición de estudiantes o de profesores, por Alcalá de Henares pasaron en aquellos años grandes personajes de la cultura, el pensamiento y la religión, tales como Francisco de Quevedo, Lope de Vega, Calderón de la Barca, Antonio de Nebrija, San Juan de la Cruz, San Ignacio de Loyola, Santo Tomás de Villanueva, y un largo etcétera. De entre todos estos personajes ilustres, destaca Don Miguel de Cervantes Saavedra, que nació en esta ciudad en 1547, y cuyo recuerdo impregna con fuerza el latido cultural de Alcalá de Henares.

Alcalá de Henares se ha convertido en un destino imprescindible para el turismo cultural. Situada a 30 kilómetros de Madrid por la Autovía N-II, la antigua Complutum de los romanos prosperó a partir del siglo I a.C. Durante la dominación musulmana, la plaza se llamó ‘Qual’at abd al-Slam’, y de esta referencia a la fortaleza árabe deriva el actual nombre de Alcalá. A partir del siglo XII se convirtió en señorío y residencia habitual de los poderosos arzobispos de Toledo, quienes la amurallaron y engrandecieron. Muestra de aquella pujanza fue el suntuoso Palacio Arzobispal, del que a menudo eran huéspedes los reyes

lacio Arzobispal (ĉefepiskopa palaco), kie ofte gastis la kastiliaj reĝoj. La spuroj de la antikva mezepoka vilaĝo elmontriĝas per la karaktera strato Mayor arkadhava, kie judoj komercis.

La urbo atingis sian plej grandan splendon ekde la fino de la XVa jarcento, kiam kardinalo Cisneros fondis la Universidad Complutense. La ĉefa sidejo estis la Colegio Mayor San Ildefonso (supera kolegio) en kiu videblas admirinda platereska fasado. La konstruaĵo enhavas tri kortojn –nomatajn Santo Tomás de Villanueva, Filósofos kaj Trilingüe- krom Paraninfon, kie oni celebras ĉiujare la transdonon de la Premio Cervantes de la Literatura (premio Cervantes pri beletro) far la hispanaj reĝoj.

Krom la preĝejo Magistral-Catedral aŭ la monaĥejo San Bernardo (“Las Bernardas”) ekzistas en Alcalá aliaj multaj religiaj kaj sekularaj interesaj konstruaĵoj vizitindaj. Inter ili elstaras la Museo Casa Natal (muzeo naskiĝdomo) de Cervantes, hospitalo Antezana kaj la Oratorio San Felipe Neri. Abundas ĉe la antikva urbocentro turoj, sonorilturoj kaj sonorilmuroj kronitaj de nestoj de cikonioj loĝantaj tie ĉi la tutan jaron. Vojaĝanto ĝojos trankvile vagadante tra la stratoj de la antikva urboparto kaj, ĉe la tagmanĝa horo, tiu povos gustumi la kastilian gastronomion –kiu nuntempe revigligas la oldajn receptojn de cervanta inspiro- kaj akiri la famajn “almendras garapiñadas” (migdalojn pralinitajn) ankoraŭ vendatajn de la monaĥinoj tra turno-ŝranko.

castellanos. Las trazas de la antigua villa medieval se hacen patentes en la característica Calle Mayor soportalada, donde comerciaban los judíos

La ciudad vivió su máximo esplendor a partir de finales del siglo XV, cuando el Cardenal Cisneros creó la Universidad Complutense. La sede principal era el Colegio Mayor de San Ildefonso, que conserva una admirable fachada plateresca. El conjunto integra tres patios –el de Santo Tomás de Villanueva, el de Filósofos y el Trilingüe–, además del Paraninfo, que acoge todos los años la ceremonia de entrega del Premio Cervantes de Literatura por los Reyes de España.

Además de la Iglesia Magistral-Catedral, o el Monasterio de San Bernardo (‘las Bernardas’), existen en Alcalá otros muchos edificios religiosos y civiles de interés que se pueden visitar; entre ellos, cabe destacar el Museo Casa Natal de Cervantes, el Hospital de Antezana y el Oratorio de San Felipe Neri. Abundan en el centro histórico torres, campanarios y espadañas, coronadas por los nidos de las cigüeñas que viven aquí todo el año. El viajero disfrutará callejeando con calma por el casco antiguo y, a la hora de comer, podrá saborear la clásica cocina castellana –que hoy recupera las viejas recetas de inspiración cervantina– y adquirir las famosas almendras garrapiñadas que todavía venden las monjas a través del torno.

KONGRESEJO / SEDE DEL CONGRESO

SERVICIO MUNICIPAL DE ARCHIVO Y BIBLIOTECA

Plza. de San Julián, 1

KIEL ALVENI / CÓMO LLEGAR

Ekde la madridaj stacidomoj Chamartín kaj Atocha eliras konstante trajnoj al Alcalá de Henares. Vojaĝo-daŭro ekde Atocha: 35 minutoj (vd. p. 9).

Oftaj aŭtobusoj Madrido – Alcalá de Henares ekde la “Intercambiador de Avenida de América” (metroo “Avenida de América”)

Aŭtomobile oni atingas la urbon Alcalá de Henares per la senpaga aŭtoŝoseo A-2 (Madrido-Zaragoza-Barcelono-Francio).

Desde las estaciones de Chamartín y Atocha en Madrid, parten constantemente trenes hacia Alcalá de Henares. Duración del viaje desde Atocha: 35 minutos (v. p. 9).

Desde la Avenida de América, una línea regular de autobuses mantiene el servicio con la ciudad durante todo el día. (Metro “Avenida de América”)

En coche se llega a la ciudad de Alcalá de Henares por la autopista A-2 (Madrid-Zaragoza-Barcelona-Francia).

MANĜEJOJ / DÓNDE COMER

En turisma urbo kia Alcalá, trovi taŭgan manĝejon tute ne estas problemo. En la ĉirkaŭaĵoj de la kongresejo abundas divers-specaj kaj divers-prezaj restoracioj por kontentigi ĉies bezonojn.

En una ciudad turística como Alcalá encontrar un lugar adecuado donde comer no es problema. En los alrededores de la sede del congreso hay restaurantes de diversos tipos y precios para satisfacer las necesidades de todos.

LOĜADO / ALOJAMIENTO

La organizantoj de la kongreso ne faros rezervojn por loĝado krom por eksterlandanoj.

Kiel helpo al la kongresanoj, jen listo de sugestitaj loĝejoj:

- Hotel AC Alcalá H****

Octavio Paz s/n

28805 Alcalá de Henares

Tel. 918 023 970

Faks. 918 023 971

(D) 1.800 m.

64a HEK

Los organizadores del congreso no reservarán alojamientos.

Como ayuda para los participantes del congreso, he aquí un listado de alojamientos sugeridos:

- Hotel Husa El Bedel H***

Plaza San Diego, 6

28801 Alcalá de Henares

Tel. 918 893 700

Faks. 918 893 716

(D) 250 m.

- Hotel Green Partner Cisneros
H***

Paseo Pastrana, 32
28803 Alcalá de Henares
Tel. 918 882 511
Faks. 918 831 995
(D) 600 m.

- Hotel NH Express Alcalá de Henares H***

C/ Antonio Suárez, 8
28002 Alcalá de Henares
Tel. 918 796 181
Faks. 918 831 666
(D) 3.000 m.

- Hotel Ciudad de Alcalá H***

Cánovas del Castillo, 4,
28807 Alcalá de Henares
Tel. 918 824 745
Faks. 918 828 167

(D) 500 m (proksime de la stacidomo /
cerca de la estación)

- Hotel Ibis Alcalá de Henares
H**

Centro Comercial La Dehesa
28805 Alcalá de Henares
Tel. 918 796 850
Faks. 918 820 611
(D) 3.000 m.

- Hostal Bari HS***

Vía Complutense, 112
28805 Alcalá de Henares
Tel. 918 881 450
Faks. 918 833 836
(D) 1.200 m.

- Hostal Don Juan I HS**

Don Juan I, 9
28807 Alcalá de Henares
Tel. 918 833 484
Faks. 918 827 063
(D) 500 m.

- Hostal Miguel de Cervantes
HS**

Imagen, 12
28801 Alcalá de Henares
Tel. 918 831 277
Faks. 918 830 502
(D) 300 m.

- Hostal El Torero HSR**

Puerta de Madrid, 18
28802 Alcalá de Henares
Tel. 918 890 373
(D) 600 m.

- Hostal Cuatro caños HS**

Divino Figueroa nº 10
28801 Alcalá de Henares
Tel. 918 813 844
(D) 500 m.

- Hostal El Val HS**

C/ Zaragoza 4-6
28804 Alcalá de Henares
Tel. 918 835 958
(D) 1.000 m.

- Hostal Jacinto HSR*

Paseo de la Estación, 2 - 1ª planta
28807 Alcalá de Henares
Tel. 918 891 432
(D) 500 m. (proksime de la stacidomo /
cerca de la estación)

- Aparthotel Sol Ficus

Don Juan I, 8-10-12
28804 Alcalá de Henares
Tel. 918 771 810
(D) 500 m.

* (D) *Distanco al la Kongresejo: / Distancia a la sede del Congreso:*

Trajnoj / Trenes

Alcalá de Henares → Madrid

05:11	07:11*	08:26	10:16	13:41*	15:46	18:11*	20:36*
05:26*	07:16	08:31*	10:26	13:46	15:56	18:16	20:46
05:56	07:21*	08:36*	10:46	13:56	16:06	18:26	20:56
06:01*	07:26	08:46	10:56	14:06*	16:16	18:36*	21:06*
06:11*	07:31*	08:56	11:16	14:11*	16:26	18:46	21:16
06:16*	07:36	09:11	11:26	14:16	16:36*	18:56	21:26
06:26	07:41*	09:06*	11:46	14:26	16:46	19:06*	21:36*
06:31*	07:46	09:11*	11:56	14:36*	16:56	19:16	21:46
06:36*	07:51*	09:16	12:16	14:41*	17:06	19:26	21:56
06:41*	07:56	09:26	12:26	14:46	17:16	19:36*	22:06*
06:46	08:01*	09:31*	12:46	14:56	17:26	19:46	22:16
06:51*	08:06*	09:36*	12:56	15:06*	17:36*	19:56	22:26
06:56	08:11*	09:46	13:16	15:16	17:46	20:06*	22:46
07:01*	08:16	09:56	13:26	15:26	17:56	20:16	22:56
07:06*	08:21*	10:06*	13:36*	15:36*	18:06*	20:26	23:26

Madrid → Alcalá de Henares

05:08*	06:53	08:08	10:38	13:38	15:57*	18:08	20:19
05:30*	06:57	08:17*	10:49	13:49	16:08	18:19	20:27*
05:38	07:04	08:21	11:08	13:57*	16:19	18:27*	20:38
05:43	07:08	08:27*	11:19	14:08	16:23*	18:38	20:49
05:47	07:19	08:34*	11:38	14:19	16:27*	18:49	20:57*
05:53	07:23*	08:38	11:49	14:27*	16:38	18:46	21:08
06:00	07:27*	08:49	12:08	14:38	16:49	18:57*	21:19
06:08	07:34*	08:57*	12:19	14:49	16:57*	19:08	21:27*
06:13	07:38	09:08	12:38	14:57*	17:08	19:19	21:38
06:23	07:47*	09:19	12:49	15:08	17:19	19:27*	21:49
06:27	07:51	09:38	12:57*	15:19	17:27*	19:38	21:56
06:34	07:54*	09:49	13:08	15:27*	17:38	19:49	22:08
06:38	07:57*	10:08	13:19	15:38	17:49	19:57*	22:19
06:49	08:04*	10:19	13:27*	15:49	15:57*	20:08	22:38

Stacidomo en Madrid

Estación en Madrid:

Atocha-Chamartín

* Sólo de lunes a viernes laborables.

* Nur labortage de lundo ĝis vendredo

Telefonoj / Teléfonos

RENFE: 902.240.202

Atocha: 91.468.83.32

Chamartín: 91.300.69.69

Bonan vojaĝon / Buen viaje

Programo / Programa

Tago	De	Ĝis	Daŭro	Ejo	Programero	Far	lingvo
Día	De	Hasta	Dura	Sala	Actividad	A cargo de	idioma
J-7	10:00				Akceptado / Recepción		
J-7	11:00	11:30	0:30	S	Malfermo / Inauguración		es + eo
J-7	11:30	12:30	0:30	S	El Quijote y sus traducciones al esperanto (La kiĥoto kaj ĝiaj esperantaj tradukoj)	José Antonio del Barrio	es
J-7	12:00	14:00	2:00	1	Curso de esperanto (Esperanto-kurso)	Pedro Hernández	es + eo
J-7	13:00	14:00	1:00	S	Filmoj de Roman Dobrzynski (Películas de Roman Dobrzynski)	Augusto Casquero	eo
J-7	13:00	14:00	1:00	2	Traduk-ateliero (Taller de traducción)	Liven Dek	eo
J-7	14:00	17:00	3:00		Manĝo-paŭzo (Pausa para comer)		
J-7	17:00				Visita a la Casa-Museo de Cervantes (Vizito de la Muzeo-Domo de Cervantes)	José Antonio del Barrio	es
V-8	10:00	10:45	0:45	S	1905: la revolucio de Einstein en Fiziko (1905: la revolución de Einstein en la Física)	Manuel Pancorbo	eo
V-8	10:00	11:00	1:00	1	Traduk-ateliero (Taller de traducción)	Liven Dek	eo
V-8	11:00	11:45	0:45	S	Gigantoj kaj muelejoj de Esperantujoj (Gigantes y molinos de Esperantolandia)	Jorge Camacho	eo

Tago	De	Ĝis	Daŭro	Ejo	Programero	Far	lingvo
Día	De	Hasta	Dura	Sala	Actividad	A cargo de	idioma
V-8	12:00	12:45	0:45	S	El Quijote imaginado (La imágita Kihoto)	Amelia Fernández	es
V-8	13:00	14:00	1:00	S	Nova eldonajo de BEC (Nueva publicación de BEC) Prezentado de la libro “Makako kaj Antono” (Presentación del libro “Macaco y Antón”)	Salvador Aragay Antonio Marco Botella Miguel G. Adúriz	eo
V-8	14:00	17:00	3:00		Mangŝo-paŭzo (Pausa para comer)		
V-8	17:00	20:00	3:00		Libro-Servo / Servicio de libros		
V-8	17:00	17:45	0:45	S	Ateliero: Enkonduko en ornitologio (Taller: Introducción a la ornitología)	Félix Lobo	eo
V-8	17:00	19:00	2:00	1	Curso de esperanto (Esperanto-kurso)	Pedro Hernández	es + eo
V-8	18:00	18:45	0:45	S	Sancho Panza legas la horon en la ĉielo: (Sancho Panza lee la hora en el cielo)	David Galadí	eo
V-8	19:30	20:30	1:00	S	Kosmologia suito (Suite cosmológica)	Pedro Vilarroig	
V-8	20:45				Starto de la buso al Yebe (Salida del autobús para Yebe)		
V-8	21:30	23:30	2:00	Y	Stelrigardada astronomia nokto (Noche astronómica: contemplación de las estrellas)	David Galadí	eo
V-8	23:30				Reveno al Alcalá (Regreso a Alcalá)		

Tago	De	Ĝis	Daŭro	Ejo	Programero	Far	lingvo
Día	De	Hasta	Dura	Sala	Actividad	A cargo de	idioma
S-9	10:00	10:30	0:45	S	Naskiĝo de lingvo: de Bialistoko al Bulonjo (Nacimiento de un idioma: de Bialistok a Boulogne)	Darío Rodríguez	eo
S-9	10:00	11:00	1:00	1	Traduk-ateliero (Taller de traducción)	Liven Dek	eo
S-9	11:00	11:45	0:45	S	Don Quijote y el encantamiento de la incomunicación (Donkiŝoto kaj la malkomunikiga sorĉo)	José Rodríguez	es +eo
S-9	11:00	12:00	1:00	1	Kunsido de SATeH (Reunión de SATeH)	SATeH	eo
S-9	12:00	12:45	0:45	S	Projekto Kiliŝote-2005 (Proyecto Quijote-2005)	Miguel Ángel Sancho	eo
S-9	12:00	13:00	1:00	1	Kunsido pri ILEI (Reunión sobre ILEI)	Augusto Casquero	eo
S-9	12:00	13:00	1:00	2	Seminario: Dubosolvado (Seminario: Resolución de dudas)	Antonio Valén	eo
S-9	13:00	14:00	1:00	S	Prezentado de libroj: “Saturno” kaj “Celakantoj” (Presentación de libros: “Saturno” kaj “Celakantoj”)	Jorge Camacho	eo
S-9	14:00	17:00	3:00		Manĝo-paŭzo (Pausa para comer)		
S-9	17:00	20:00	3:00		Libro-Servo / Servicio de libros		
S-9	17:00	17:45	0:45	S	Ateliero: Enkonduko en eskapismon (Taller: Introducción al escapismo)	David Guerrero	eo
S-9	17:00	19:00	2:00	1	Curso de esperanto (Esperanto-kurso)	Pedro Hernández	es + eo
S-9	17:00	18:00	1:00	2	Estrarkunsido (Reunión de la directiva)		eo

Tago	De	Ĝis	Daŭro	Ejo	Programero	Far	lingvo
Día	De	Hasta	Dura	Sala	Actividad	A cargo de	idioma
S-9	18:00	19:15	1:15	S	La pedalaŭto: Prezentado de la filmo (El coche de pedales: Presentación de la película)	Manuel Pancorbo	eo + es
S-9	19:30	20:30	1:00	S	Surpriza programero (Actividad-sorpresa)	José Antonio del Barrio	eo
D-10	10:00	12:00	2:00	S	Ĝenerala Kunsido de HEF-anoj (Asamblea general de socios)		eo
D-10	11:00	14:00	3:00		Libro-Servo / Servicio de libros		
D-10	11:00	12:30	1:30	I	Presentación de actividades juveniles (Prezentado de junaj esperantaj aktivajoj)	HEJS	es
D-10	12:00	12:45	0:45	S	Omaĝo al Fernando de Diego (Homenaje a Fernando de Diego)	J. Camacho, A. Valén, i.a. (entre otros)	eo
D-10	13:00	13:30	0:30	S	Oficiala fermo (Clausura)		eo
D-10	14:00	17:00	3:00		Manĝo-paŭzo (Pausa para comer)		
D-10	17:00	19:30	2:30		TURISMO: Conozcamos Alcalá de Henares. (TURISMA konatiĝo kun Alcalá de Henares.)		es

S: Sala / Salono "Gerardo Diego".

Y: Yebes.

1: Biblioteca Infantil / Infana biblioteko.

2: Fonoteca / Fonoteko.

eo: esperanto.

es: español / hispana lingvo.

PROGRAMEROJ / ACTIVIDADES

Prelegoj / Conferencias

★ La imagita Kihoto. Ĉefaj linioj de ĝia beletra rekreado en la 20a jarcento. (Amelia Fernández. Hispanlingva prelego)

La allogo de la kihotaj roluloj estis konstante sentata ekde la publikigo de la verko. Ni vidis kiel pluraj landaj kaj eksterlandaj aŭtoroj imagis la verkon dum la 20a jarcento kaj ĉefe kiel, akceptante la cervantesan inviton, ili aliigis la rolulojn en realajn estaĵojn.

★ Influo de Fernando de Diego en la originala E-beleto. (Jorge Camacho. Esperante, kadre de la planita omaĝo al Fernando de Diego.)

Fernando de Diego estas konata kiel la plej bona tradukisto de beleto el la i.a. hispana lingvo al esperanto, kaj ĉiuj postaj tradukemuloj devas vole-nevole sekvi liajn paŝojn — au fiaski. Sed ne malpli grava pruviĝas lia influo ankaŭ en la originala beleto, en la lingvaĵo kaj stilo de almenaŭ, sed ne nur, la verkistoj de la iberia grupo.

★ La tradukoj de Fernando de Diego. (Antonio Valén. Esperante. Kadre de la planita omaĝo al Fernando de Diego.)

Superrigardo de la redonoj de unu el la plej bonaj E-tradukistoj ĉefe el la hispana, sed ankaŭ el la angla, franca kaj galega. Leksika kaj stila evoluoj. Traduk-principoj.

★ El Quijote imaginado. Las líneas principales de su recreación literaria en el siglo XX. (Amelia Fernández. Conferencia en español.)

La atracción sentida por los personajes del Quijote ha sido constante desde el mismo momento de su publicación. Observaremos cómo diversos autores, españoles y extranjeros, han imaginado la obra durante el siglo XX y sobre todo cómo, aceptando la invitación cervantina, han transformado a los personajes en seres reales.

★ Influencia de Fernando de Diego en la literatura original en esperanto. (Jorge Camacho. En esperanto, en el marco del homenaje a Fernando de Diego.)

A Fernando de Diego se lo conoce como el mejor traductor literario de (entre otros) el castellano al esperanto, y quienes se han dedicado a la traducción después de él han debido seguir sus pasos o fracasar estrepitosamente. No menos importante ha sido su impronta en la literatura escrita en esperanto, al menos en el estilo y el lenguaje de los autores del llamado grupo ibérico.

★ Las traducciones de Fernando de Diego. (Antonio Valén. En esperanto. En el marco del homenaje a Fernando de Diego.)

Panorámica de las versiones al esperanto de uno de los mejores traductores a esta lengua, no sólo desde el español, sino también el inglés, el francés y el gallego. Evolución

★ Gigantoj kaj muelejoj de Esperantujo. (Jorge Camacho. Prelego en esperanto)

Ankaŭ en la eta sed densa Esperantujo ekzistas muelejoj kaj gigantoj, ne nur en la figura senco cervantesa sed ankaŭ en tiu strikta: gigantoj (tamen ne monstroj) de niaj historio kaj beletro, kaj lokoj kie oni muelas la tritikon ĉiutagan...

★ Sancho Panza legas la horon en la ĉielo: pri-astronomiaj komentoj al la 20a ĉapitro de la unua parto de “Don Quijote”.

(David Galadí. Prelego en esperanto)

En la 20a ĉapitro de “Don Quijote”, Sancho intencas legi la horon en la nokta ĉielo por intenci konvinki Donkiĥoton, ke li atendu ĝis la mateniĝo antaŭ ol iu kuraĝa agado. Kvankam Sancho legas la horon tute fuŝe, la metodo, kiun li uzas, estas de antikve konata en Hispanio kaj ankaŭ en aliaj partoj de la mondo. Kiel ni povas hodiaŭ, kiel Sancho siatempe, legi la horon dumnokte nur rigardante la stelojn?

★ 1905: la revolucio de Einstein en Fiziko. (Manuel Pancorbo. Prelego en esperanto).

Tiu ĉi jaro 2005, kiam hispanlingvujo festas la 4an centjariĝon de la unua eldono de Donkiĥoto, estis deklarita Monda Jaro de Fiziko far Unesko. La kialo estas alia centjariĝo: antaŭ 100 jaroj, obskura komizo de svisa patento-oficejo, publikigis faskon de artikoloj kiuj revolucios la esploron en fizikaj sciencoj. La komizo nomiĝis Albert Einstein. El tiuj artikoloj elstaras tri: 1) Pri la Brown-movado (hazardaj movoj de mikroskopaj partikloj), kiu konfirmis la atom-teorion kaj kontribuis al malstagnigo de statistika meĥaniko kaj de la kineta teorio de fluido. 2) Pri la foto-elektra efiko

léxica y estilística. Principios para la traducción.

★ Gigantes y molinos en Esperantolandia. (Jorge Camacho. Conferencia en esperanto).

También en el pequeño pero denso mundo del esperanto hay molinos y gigantes, tanto en el cervantino sentido figurado como en sentido estricto: gigantes, que no monstruos, de su historia y literatura, y lugares donde se muele el trigo de cada día...

★ Sancho Panza lee la hora en el cielo: comentarios astronómicos al capítulo XX de la primera parte de El Quijote. (David Galadí, Conferencia en esperanto)

En el capítulo 20 de “Don Quijote”, Sancho intenta leer la hora en el cielo nocturno con la intención de convencer a don Quijote de que se espere hasta la mañana antes de emprender una acción temeraria. Aunque Sancho lee la hora mal, el método que emplea es bien conocido en España y otras partes del mundo desde antiguo. ¿Cómo podemos, hoy, imitar a Sancho y leer la hora en el cielo durante la noche mirando las estrellas?

★ 1905: la revolución de Einstein en la Física. (Manuel Pancorbo. Conferencia en esperanto)

Este año 2005 –en que el mundo hispano hablante celebra el aniversario de la primera edición del Quijote– ha sido declarado Año Mundial de la Física por la UNESCO. La razón es otro aniversario: hace 100 años, un oscuro empleado de una oficina de patentes suiza publicó un puñado de artículos que revolucionarían la investigación en Ciencias Físicas durante todo el siglo XX. El empleado se llama Albert Einstein. De estos artícu-

(atingo de elektrokurento per lumigo en kelkaj materialoj), kiu gigante antaŭenpuŝis la ĵus kreitan teorion pri kvantuma meĥaniko; pro ĝi, Einstein gajnis la Nobel-premion pri fiziko kelkajn jarojn poste. 3) Titolita “Pri elektrodinamiko de movantaj korpoj”, estis poste konata pro la surscenigo de la Restrikta Teorio de Relativeco, kiu klarigis kelkajn ĝis tiam obskurajn flankojn de propagado de lumo, je la prezo ŝanĝi ŝoke niajn konceptojn pri spaco kaj tempo; per ĝi, kaj per alia posta artikolo pri la Ĝenerala Teorio de Relativeco, Einstein atingis mondan famon, sed ne Nobel-premion.

La personeco de Einstein, la ĉefaj trajtoj de tiuj kontribuoj –kun aparta atento al tiuj du lastaj– kaj ties influo kaj implicoj en la fizikistan movadon, sed ankaŭ en la socion, estos pritraktataj en tiu ĉi prelego.

★ Naskiĝo de lingvo: de Bialistoko al Bulonjo. (Darío Rodríguez. Prelego en esperanto).

La preleganto analizos la sufokigan etoson kiu regis en Bialistoko, la naskiĝurbo de Zamenhof, kaj kiel ĝi inspiris al nia juna idealista heroo la ideon krei internacian lingvon por solvi la problemon de nekomunikado en plurlingvaj socioj. Poste oni esploros la malfacilajn unuajn paŝojn de

los destacan tres: 1) Acerca del movimiento browniano (movimientos aleatorios de partículas microscópicas); la solución que propone Einstein confirmó la teoría atómica y contribuyó al desestancamiento de la mecánica estadística y la teoría cinética de fluidos. 2) Sobre el efecto fotoeléctrico (obtención de corriente eléctrica mediante iluminación de ciertos materiales), que hizo avanzar un paso de gigante la recién nacida Teoría Cuántica. Gracias a este artículo, Einstein obtuvo el Premio Nobel de física unos años más tarde. 3) Titulado “Sobre electrodinámica de los cuerpos en movimientos” fue posteriormente conocido por establecer la llamada Teoría Restringida de la Relatividad. Con se clarificaban ciertos puntos oscuros que existían acerca de la propagación de la luz, pero al precio de cambiar abruptamente nuestros conceptos de espacio y tiempo. Cuando años más tarde completó la Teoría General de la Relatividad alcanzó fama en todo el mundo, aunque no ganó por ello el Premio Nobel.

La personalidad de Einstein, los aspectos principales de sus artículos y su influencia e implicaciones no sólo en la Física moderna, sino también en la sociedad, serán el objeto de esta charla.

★ Nacimiento de un idioma: de Byalistok a Boulogne. (Darío Rodríguez. Conferencia en esperanto)

El conferenciante analizará el ambiente enrarecido de Byalistok, la ciudad natal de Zamenhof, y cómo éste inspiró a nuestro joven e idealista héroe la idea de crear una lengua internacional para solventar el problema de la incomunicación en sociedades plurilingües. Después, se analizarán los primeros difíciles pasos del Esperanto hasta la ce-

---

**Hispana
Esperanto-Federacio**

www.esperanto-es.net

admin@esperanto-es.net

Esperanto ĝis la okazigo de la triumfa Unua Kongreso en Bulonjo, antaŭ 100 jaroj.

★ La Kihoto kaj ĝiaj esperantaj tradukoj (José Antonio del Barrio. Prelego en la Hispana)

La bakalaŭro Sansón Carrasco sciigis al Donkiĥoto ke kiam la dua parto de la romano aperis jam estis presitaj pli ol dek du mil ekzempleroj de lia historio, kaj ke “mi kredas, ke ne ekzistos regno, en kies lingvon oni ne tradukos ĝin”. Donkiĥoto respondis ke “unu el la aferoj, kiuj sendube donas la plejan plezuron al viro virta eminenta, konsistas en tio, vidi sin kun bona famo, tiel en la opinio de la homoj, kiel en la paĝoj de la libroj”. Ambaŭ neniel suspektis ke ilia historio estis rakontota en lingvo kiu ne naskiĝos ĝis preskaŭ tricent jarojn poste: esperanto.

lebración triunfal del primer Congreso en Boulogne-sur-mer, del que se cumple ahora el centenario.

★ El Quijote y sus traducciones al esperanto (José Antonio del Barrio. Conferencia en español)

Le contaba el bachiller Sansón Carrasco a Don Quijote que en el momento de la impresión de la segunda parte estaban impresos más de doce mil libros de su historia, y que “a mí se me trasluce que no ha de haber nación ni lengua donde no se traduzca”, a lo que Don Quijote respondió que “una de las cosas que más debe de dar contento a un hombre virtuoso y eminente, es verse, viviendo, andar con buen nombre por las lenguas de las gentes.” Lejos andaban ambos de sospechar que habría de contarse su historia en una lengua para cuyo nacimiento faltaban aún casi trescientos años: el esperanto.

Prezentoj / Presentaciones

★ Projekto Kihoto-2005. (Miguel Ángel Sancho. En esperanto).

La preleganto prezentos la ĉefajn celojn de la projekto kaj la proponitajn aktivaĵojn de HEF en kunlaboro kun Fundación Esperanto por atingi ilin. Posta debato.

★ Kosmologia Suito.

(Pedro Vilarroig. Programero malferma al la ĝenerala publiko)

Muzikpeco akompanata de elkomputilaj bildoj. Kvankam ĉi aŭdovida komponaĵo estis unue elpensita el muzika vid-

★ Proyecto Quijote-2005. (Miguel Ángel Sancho. En esperanto).

El conferenciante presentará los principales objetivos del proyecto así como las actividades propuestas por la Federación Española de Esperanto en colaboración con Fundación Esperanto para conseguirlos. Debate.

★ Suite Cosmológica.

(Pedro Vilarroig. Abierta el público)

Pieza musical con acompañamiento de imágenes generadas por ordenador. Aunque este audiovisual fue concebido prime-

punkto, la aŭtoro klopodis aldoni kiam oportune spektindan bildon pri tio, kion la muziko priskribas.

★ Donkiĥoto kaj la malkomunikiga sorĉo. (José Rodríguez. Hispane. Programero malferma al la ĝenerala publiko).

Animacia filmeto inspirita de “Donkiĥoto eksterlande”, la du lastaj ĉapitroj de la verko “Karnavale” de Abel Montagut, IEM, Vieno 1997.

★ “Saturno” kaj “Celakantoj”: du poemaroj

En septembro 2004 aperis samtempe, kiel dunaskitoj, du poemaroj de Jorge Camacho. Ambaŭ kune enhavas ĉiujn liajn poemojn de 1989 ĝis la nuntempo, tamen prezentas malsamajn poemojn. La diferenco troviĝas en tio, ke “Celakantoj” (nomo de fiŝo malfosilia) enhavas poemojn verkitaĵojn nur en esperanto, kaj estas do unulingva libro. Kontraste, “Saturno” enhavas ĉefe lian dulingvan poemadon paralele en la hispana kaj esperanto ekde la jaro 1995 (kun kelkaj unuopaj tradukoj).

★ “Makako kaj Antono”, Aŭtoro: Alfredo Gómez Cerdá. Traduko kaj desegnoj: Pedro Ullate López,

La libro estas verkita por infanoj. Ĝi prezentas klaran mesaĝon per tre mallongaj tekstoj, kaj multaj, multaj amuzaj tutkoloraj desegnoj.

Sur la dorso de ĝia kovrilo oni legas: “Makako kaj Antono laboras en vartraĵo. Ili estas amikoj, sed ne pro tio ke ili laboras en la sama vartraĵo. Ili estas malnovaj amikoj. Dum la staciestro parolis, li ĉiam tordis la pintojn de siaj grandaj lipharoj kaj sonigis la sonorileton de la kajo.

ro desde el punto de vista musical, el autor siempre tuvo bien presente añadir, cuando ello fuese oportuno, una imagen espectacular que ilustrase lo que la música trata de describir.

★ Don Quijote y el encantamiento de la incomunicación. (José Rodríguez. En español. Abierta el público.)

Breve película de animación inspirada en “Donkiĥoto eksterlande” (Don Quijote en el extranjero), los dos últimos capítulos de “Karnavale” de Abel Montagut, IEM, Vieno 1997.

★ “Saturno” y “Celakantoj” (Celacantos): dos poemarios.

En septiembre del 2004 se publicaron de modo simultáneo dos libros de poemas de Jorge Camacho que recogen toda su producción poética desde 1989 hasta nuestros días. Mientras el volumen “Celakantoj” (“Celacantos”, nombre de un pez fósil del que se han descubierto ejemplares vivitos y coleando) presenta los poemas escritos sólo en esperanto, en “Saturno”, por el contrario, aparece su obra bilingüe, escrita en versiones paralelas en esperanto y en español desde 1995, a la que se añaden algunas traducciones de poemas sueltos en una o en la otra lengua.

★ “Makako kaj Antono” (Macaco y Antón), Autor: Alfredo Gómez Cerdá. Traducción e ilustraciones: Pedro Ullate López

Se trata de un libro para niños, con un claro mensaje desarrollado a través de textos muy cortos con muchas, muchas y divertidas ilustraciones a todo color.

Tint-tint-tint! Kaj kiajn taskojn li postulis! Makako kaj Antono akceptis ĉiun taskon. Ili ĉiam diris jes! Ĝis iun tagon..."

Sendube ĝi estos bela donaco por infanoj de ĉiuj aĝoj.

★ Roman Dobrzynski: "Sieĝoj de Malborko" (Varsovio 2004) kaj "Valencio en fajro" (Varsovio 2004).

La preleganto, Augusto Casquero, prezentos ĉi du filmojn de la konata esperantisto-jurnalisto-verkisto. La unua filmo montras kiel la lokaj esperantistoj kontribuas al la evoluo de sia urbo, Malborko (norda Pollando), fama pro la plej granda mezepoka brika fortreso en la mondo. La dua temas pri la la hispana urbo Valencio kaj ĝia grandioza festo de strat-fajroj.

★ La pedalaŭto (El coche de pedales): Presentado de la komerca filmo de Ramón Barea kaj Álex Angulo subtitolita en esperanto.

Esperantistoj ne nur helpis dum filmado (la ĉefrolulo paroletas esperanton en pluraj okazoj kaj Hispana Esperanto-Federacio konsilis pri prononcado kaj etosigo). Alia grava tasko venis poste: esperantigo de la subtitoloj cele al komerca distribuado de la DVD-a filmo. Tradukis Joxemari Sarasua, reviziis la tradukon Gonçalo Neves. Kunordigis kunlaboron de kinistoj kun esperantistoj Manuel Pancorbo. Bela ŝanco spekti la filmon kaj poste starigi debatron don prie.

★ Lastaj eldonoj de Barcelona Esperanto-Centro.

La verkoj "Esperanto en Katalunio", verkita de Antonio Marco Botella, kaj "Mia vivo, mia granda lukto kaj mia apogilo", verkita katalune de Trinitat García Co-

En la contraportada se puede leer: "Macaco y Antón trabajan en un tren de mercancías. Son amigos. Pero son amigos porque trabajan en el mismo tren de mercancías. Son viejos amigos. El jefe de estación siempre habla retorciéndose las puntas de su gran bigote y tocando la campanilla del andén: ¡Tilín-tilón! ¡Y les manda cada trabajo más raro...! Macaco y Antón dicen a todo que sí. ¡Siempre dicen que sí! Hasta que un día..."

Sin duda nos encontramos ante un bonito regalo para niños de todas las edades.

★ Roman Dobrzynski: "Sieĝoj de Malborko" (Los sitios de Malbork) (Varsovia 2004) y "Valencio en fajro" (Valencia en llamas) (Varsovia 2004).

El conferenciante, Augusto Casquero, presentará estas dos películas del conocido periodista y escritor esperantista. La primera muestra cómo los esperantistas locales contribuyen al desarrollo de su ciudad, Malbork (norte de Polonia), famosa por tener la fortaleza medieval de ladrillo más grande del mundo. La segunda trata sobre la ciudad española de Valencia y la grandiosa fiesta de las fallas.

★ El coche de pedales: Presentación de la película de Ramón Barea y Álex Angulo subtitulada en esperanto.

No sólo durante la filmación el esperanto resultó de utilidad (el protagonista habla en esperanto en algunas ocasiones y la Federación Española de Esperanto asesoró tanto en la pronunciación como en la recreación de ambientes). Otra tarea importante vino después: traducir al esperanto los subtítulos de la película para su distribución comercial en DVD. Hizo la traduc-

bacho kaj tradukita esperanten de Martí Guerrero i Cots, estos prezentitaj de Salvador Aragay kaj Antonio Marco.

★ Presentado de Junaj Esperantaj Aktivaĵoj, (HEJS. Hispane. Malferma al la ekstera publiko)

Kun fona esperanta muziko kaj ornama foto-ekspozicio pri diversaj junularaj renkontiĝoj, ni babilos kun la junuloj scivolaj pri niaj spertoj en internaciaj aranĝoj, vojaĝoj per Pasporta Servo, ktp.

La Pedalaŭto / El coche a pedales

Ĉu vi volas helpi la movadon
kaj ne scias kiel?

Fundación Esperanto

estas la ...respondo!

Kontribuu pere de:

Iber-Caja

2085-0101-13-0128624762

La Caixa

2100-2149-31-0100165085

ción Joxemari Sarasua, y Gonçalo Neves revisó los textos. El coordinador de la colaboración con la empresa cinematográfica fue Manuel Pancorbo. Una buena oportunidad de ver la película y establecer un debate después.

★ Últimas publicaciones de Barcelona Esperanto-Centro

Las obras “Esperanto en Katalunio” (El esperanto en Cataluña), escrita por Antonio Marco Botella y “Mia vivo, mia granda lukto kaj mia apogilo” (Mi vida, mi gran lucha y mi apoyo), escrita en catalán por Trinitat García Cobacho y traducida el esperanto por Martí Guerrero i Cots, serán presentadas por Salvador Aragay y Antonio Marco.

★ Presentación de actividades para jóvenes mediante el esperanto, (Sección juvenil de la FEE. En español. Abierta al público)

Escuchando de fondo música en esperanto y teniendo como decoración una exposición de fotos de diversos encuentros juveniles, charlaremos con los jóvenes interesados acerca de nuestras experiencias en encuentros internacionales, viajes por medio de “Pasporta Servo”, etc.

Kontonumero de

HEF ĉe BBVA:

0182-1252-31-0204011961

Distraj programeroj / Entretenimiento

★ Stelrigardada astronomia nokto.

(David Galadí)

Astronomia sesio dum kiu ni observos plurajn ĉielobjektojn nudokule, per binokloj kaj per teleskopoj. Ankaŭ ni legos la horon rekte en la steloj laŭ la sanchopanza metodo, jam komentita en la pria vespera prelego.

La organizantoj disponigos buson, per kiu ni veturos al konvena observ-loko en la kampara ĉirkaŭaĵo de Alcalá. La buso foriros neprokrasteble je la 21a de indikota loko proksima de la kongresejo kaj revenos al la sama loko ĉirkaŭ la 24a. Mapoj estas je la dispo de tiuj, kiuj dezirus veni al la sesio ne buse, sed per siaj propraj veturrimedoj.

La tuta aktivaĵo disvolviĝos nur en Esperanto.

★ Muzeo-Domo de Cervantes

HEF kaj FE faros donacon de unu ekzemplero de la esperanta traduko de “La inĝenia hidalgo Don Quijote de La Mancha” al la Muzeo funkcia en la naskiĝdomo de Miguel de Cervantes en Alcalá de Henares. Tiu Muzeo enhavas diversan meblaron de la epoko de Cervantes, kiu montras la vivmanieron de familio de klaso simila al tiu de la aŭtoro en la unuaj jaroj de lia vivo.

En ĝi oni povas vidi ekspozicion de multaj tradukoj de la verko, al kiu aldoniĝos nun la esperanta versio. La muzeo apartenas nun al la registaro de la madrida aŭtonoma regiono. La donacon ricevos la Ĝenerala Direktoro pri Arkivoj, Muzeoj

64a HEK

★ Noche astronómica: contemplación de las estrellas. (David Galadí)

Sesión astronómica durante la que observaremos varios cuerpos celestes a simple vista, con prismáticos y con telescopio. También leeremos la hora en el cielo según el método de Sancho Panza, ya comentado durante la conferencia que sobre el tema se presentará esa misma tarde. Los organizadores pondrán a disposición de los congresistas un autobús para llegar al lugar adecuado de observación en los alrededores de Alcalá. El autobús partirá puntualmente a las 21:00h del lugar que se indicará, próximo a la sede del congreso y regresará al mismo lugar alrededor de las 24:00h. Habrá mapas a disposición de aquellos que prefieran llegar al punto de observación por sus propios medios.

La actividad se desarrollará exclusivamente en esperanto.

★ Casa-Museo de Cervantes

La Fundación Esperanto, en colaboración con la Federación Española de Esperanto, hará donación de un ejemplar del Quijote traducido al esperanto al Museo alojado en la casa natal de Cervantes en Alcalá de Henares. Este museo contiene muebles diversos de la época de Cervantes, que muestran el modo de vida de una familia de clase similar a la del autor en los primeros años de su vida. Aquí se expone una extensa colección de traducciones entre las que a partir de ahora se contará también la versión en esperanto. Actualmente el museo pertenece a la Comunidad Autónoma

21

Ekspozicioj / Exposiciones

- ★ Tia mi vidas Donkiĥoton.

Pri la kontribuoj ricevitaj por la infana desegno-konkurso. Eblas ankaŭ vidi la ricevitajn desegnojn en la retpaĝo www.esperanto-es.net/quijote/ (Malferma al la ĝenerala publiko).

- ★ Esperanto en literaturo kaj literaturo en esperanto.

Ĝi konsistas el du partoj: citaĵoj el beletro, ĉefe hispanlingva, menciataj esperanton, kaj aro de elektitaj esperantaj libroj (inter kiuj pluraj tradukoj de la cervantesa verkaro), pruntitaj el la Biblioteko Juan Régulo Pérez de Hispana Esperanto-Federacio.

Ambaŭ ekspozicio estos libere alireblaj de la loĝantaro de Alcalá de Henares de la 1a ĝis la 15a de julio.

- ★ Libro-servo

Montrado kaj vendado de libroj en aŭ pri esperanto. Ne maltrafu la okazon kompletigi vian kolekton.

- ★ Así veo yo a Don Quijote.

Con las aportaciones recibidas con ocasión del certamen infantil de dibujo. También se pueden ver los dibujos en la página www.esperanto-es.net/quijote/ (Abierta al público).

- ★ El esperanto en la literatura y la literatura en esperanto.

Consta de dos partes: citas tomadas de obras literarias, sobre todo en lengua española, en las que se menciona el esperanto, y una selección de libros en esperanto (entre los que cabe destacar las diversas traducciones de la obra cervantina), cedidas por la Biblioteca Juan Régulo Pérez de la Federación Española de Esperanto. Ambas exposiciones estarán abiertas al público de Alcalá de Henares del 1 al 15 de julio.

- ★ Servicio de libros

Exposición y venta de libros en o sobre el esperanto. No pierdas la oportunidad de ampliar tu colección.

Kunsidoj / Reuniones

- ★ Estrarkunsido.

- ★ Ĝenerala Kunsido de HEF-anoj.

- ★ Kunsido pri ILEI.

- ★ Kunsido de SATeH.

- ★ De la junta directiva.

- ★ Asamblea general de socios.

- ★ Reunión sobre ILEI (Liga Internacional de profesores de esperanto)

- ★ Reunión de SATeH.

Kursoj kaj atelieroj / Cursos y talleres

★ Traduk-ateliero.

Lasi vin gvidi de unu el la plej renomaj verkistoj, Liven Dek, en la fascinanta mondo de tradukarto.

★ Kurso: Enkonduko en esperanton.

(Pedro Hernández)

Baza kurso de esperanto malferma al la ĝenerala publiko.

★ Dubosolvado: seminario por progresantoj

Antonio Valén solvos lingvodubojn de studentoj. Se dube, sendube: ĉi tie vi trovos la kleon.

★ Enkonduko en ornitologion.

(Félix Lobo)

Ni eniros la fascinanta mondo de birdo-riĝardado per la prezento de la plej oftaj specioj en niaj kampoj kaj urboj. Ankaŭ estos la ŝanco aŭskulti iliajn kantojn.

★ Enkonduko en eskapismanon.

(David Guerrero)

En ĉi tiu ateliero ni lernos kelkajn utilajn truĵojn kaze de problemoj kun seruroj.

★ Taller de traducción.

Déjate guiar por uno de más renombrados escritores, Liven Dek, en el fascinante mundo del arte de la traducción.

★ Curso: Introducción al esperanto.

(Pedro Hernández)

Curso básico de esperanto abierto al público.

★ Resolución de dudas: seminario.

Antonio Valén solucionará las dudas lingüísticas de los estudiantes. En caso de duda, no hay duda: aquí encontrarás la clave.

★ Introducción a la ornitología

(Félix Lobo)

Nos adentraremos en el fascinante mundo de la observación de las aves con la presentación de las especies más comunes de nuestros campos y ciudades, incluyendo la audición de sus cantos.

★ Introducción al escapismo.

(David Guerrero)

En este taller aprenderemos algunos trucos útiles en caso de que las cerraduras nos causen problemas.

Hispana Esperanto-Federacio

www.esperanto-es.net

PROGRAMKONTRIBUANTOJ / PARTICIPANTES

Miguel GUTIÉRREZ ADÚRIZ

Naskita en Santander en 1950, li redaktas “Boletín” la bultenon de HEF. Aŭtoro de la hispanlingva lernolibro “Esperanto. Curso del idioma internacional” kaj de la “Vortaro 2002”, eldonisto de la renomaj sciencfikciaj kolektoj “Sferoj”, “Future” kaj “Orbito Nula”, kaj grafika prizorganto de aliaj libroserioj kiel “Hispana Literaturo” kaj “Internacia Esperanto-Muzeo”. En Esperantujo, sub la plumonomo Liven Dek, li aŭtoris poemojn (en “Ibere Libere”) kaj multnombrajn rakontojn, ne nur sciencfikciajn, ekzemple en “Ekstremoj”.

○ Nacido en Santander en 1950, redakta el “Boletín” de la Federación Española de Esperanto. Autor del libro “Esperanto. Curso del idioma internacional” y del diccionario “Vortaro 2002”, editor de las conocidas series de libros de ciencia-ficción “Sferoj”, “Future” y “Orbito Nula”, diseñador gráfico de las colecciones “Hispana Literaturo” e “Internacia Esperanto-Muzeo”. Con el seudónimo de Liven Dek, ha escrito poemas (en “Ibere Libere”) así como numerosos relatos, no sólo de ciencia-ficción, por ejemplo en “Ekstremoj”.

Jorge CAMACHO

Naskita en Zafra en 1966, laboras kiel konferenca interpretisto de la Eŭropa Unio (el la angla, la finna kaj la portugala en la

64a HEK

hispanan). Ĉefaj verkoj: “Sur la linio” (rakontoj), “Ibere libere” (poemoj), “La Majstro kaj Martinelli” (novelo), “Ekstremoj” (rakontoj), “Celakantoj” (poemoj) kaj “Saturno” (poemoj).

○ Nacido en Zafra en 1966, trabaja como intérprete de conferencias de la Unión Europea (del finés, inglés y portugués al castellano). Principales obras: “Sur la linio” (relatos), “Ibere libere” (poemas), “La majstro kaj Martinelli” (novela corta), “Ekstremoj” (relatos), “Celakantoj” (poemas) y “Saturno” (poemas).

Amelia FERNÁNDEZ

Doktorino pri Filologio. Profesorino pri Literatura Teorio kaj Kompara Literaturo en la Madrida Aŭtonoma Universitato kaj Direktorino de la eta radioprogramo “Hablando en plata” (Paroli klare) (Radio 5 Todo Noticias, Nacia Hispana Radio).

○ Doctora en Filología. Profesora de Teoría de la Literatura y Literatura Comparada de la Universidad Autónoma de Madrid y Directora del microespacio “Hablando en plata” (Radio 5 Todo Noticias, Radio Nacional de España).

David GALADÍ-ENRÍQUEZ

Naskita en Kordovo en 1969, li komencis lerni esperanton kaj observi la ĉielon preskaŭ samtempe, kiam li studis en la gimnazio Séneca (Kordovo). Li studis fizi-

kon kaj astronomion en la universitatoj de Granado kaj Barcelono kaj finis sian doktoriĝon en la Universitato de Barcelono per tezo pri grupoj de junaj steloj. Li estas aŭtoro de kelkaj libroj kaj pluraj artikoloj pri astronomio por nefakuloj en la hispana lingvo. En esperanto, li kunaŭtoras la verkon “La kosmo kaj ni”. Nuntempe li laboras kiel esploristo en la Centro pri Astrobiologio apud Madrido.

○ Nacido en Córdoba en 1969, komencis a lerni esperanto kaj observi la ĉielon ĉirkaŭ la sama tempo, kiam studis en la instituto Séneca (Córdoba). Studis fizikajn kaj astronomiajn fakojn en la universitatoj de Granado kaj Barcelono kaj doktoriĝis en la Universitato de Barcelono kun tezo pri grupoj de junaj steloj. Aŭtoro de libroj kaj artikoloj pri astronomio en hispana lingvo. En esperanto, estas kunaŭtoro de la verko “La kosmo kaj ni” (El kosmos kaj ni). Nuntempe laboras kiel esploristo en la Centro de Astrobiologia ĉirkaŭ Madrido.

Miguel Ángel SANCHO

Naskita en Madrido en 1963, licenciita pri Filozofio, nuntempe li laboras kiel konsultisto pri inter-agaj kaj retaj sistemoj en gvida entrepreno de la plurmedia kampo. Li kunlaboris en gravaj projektoj pri reta eldonado, Interreto kaj balotnombroj. En Esperantujo li prezidis HEJS (hispana Esperantista Junulara Societo) kaj nun prezidas HEF (Hispana E-Federacio).

○ Nacido en Madrido en 1963, licenciita pri Filozofio, nuntempe li laboras kiel konsultisto pri inter-agaj kaj retaj sistemoj en gvida entrepreno de la plurmedia kampo.

red de una empresa líder en el sector multimedia. Ha participado en importantes proyectos de publicación electrónica, Internet y escrutinios electorales. En el ámbito del esperanto, fue presidente de la Asociación Juvenil Española de esperanto y ahora lo es de la Federación Española de Esperanto.

Darío RODRÍGUEZ

Veterana esperantisto kiu aŭtodidakte lernis nian lingvon en la jaro 1950. Aktiva kaj efika kunlaboranto de HEF, ĉefe per la reto.

○ Veterano esperantista que de forma autodidacta aprendió la lengua en el año 1950. Es un eficaz y activo colaborador de la Federación, sobre todo en Internet.

Pedro VILARROIG

Inĝeniero pri minoj, instruas fizikon kaj kosmologion en la Lernejo pri Minoj. Dum pluraj jaroj estro de la koruso “Verda Stelo”. Nuntempe li estas prezidanto de la “Federación Coral de Madrid” (Madrida Korusa Federacio). Liaj ĉefaj verkoj: “Sur la profilo de viaj spuroj”, kantato bazita sur la lirika samtitola teksto de Miguel Fernández kaj prezentita dum la Valencia UK en 1993, kiu meritis lin la unuan premion de la Belartaj Konkursoj de UEA. “Kosmologia Suito”, muzikpeco akompanata de elkomputiliaj bildoj. Ĉambra muziko por piano, violono kaj piano, saksofono, kvar-tetoj por kordo, kvintetoj por vento, orgeno, pluraj muzikaĵoj por ĥoro, kaj ĥoro kaj orkestro. Ankaŭ havas du koncertoj por piano, saksofono kaj orkestro, respektive, kaj ok simfonioj por orkestro. Kunlaboras

kun “Voces para la Paz”, NGO integrita, inter aliaj, de la “Orquesta y Coro Nacional de España” (Orkestro kaj Nacia Koruso de Hispanio), kaj “Orquesta y Coro de la RTVE” (Orkestro kaj Koruso de la Hispanaj Radioj kaj Televido).

○ Ingeniero de minas, enseña física y cosmología en la Escuela de Minas de Madrid. Ha sido durante varios años director del Coro Verda Stelo. Actualmente es el presidente de la Federación Coral de Madrid. Principales obras: “Sur la profil’ de viaj spuroj” (Sobre el perfil de tus huellas), cantata basada en el texto poético del mismo título de Miguel Fernández y presentada en 1993 durante el Congreso Internacional de Esperanto de Valencia, que le hizo merecedor del primer premio del Concurso de Bellas Artes de la Asociación Internacional de Esperanto. “Suite Cosmológica”, pieza musical acompañada de imágenes generadas por ordenador. Música de cámara para piano, violón y piano, saxofón, cuartetos de cuerda, quintetos de viento, órgano, varias composiciones para coro y para coro y orquesta. Tiene también dos conciertos para piano y para saxofón y orquesta respectivamente, y ocho sinfonías. Colabora con “Voces para la Paz”, ONG integrada, entre otros, por la Orquesta y Coro Nacional de España y la Orquesta y Coro de la RTVE.

Antonio VALÉN

Naskita en Sorio en 1965, profesie lingvisto, li instruas la hispanan kaj la francan lingvojn. Aŭtoro de multnombraj recenzoj kaj literaturkritikaj artikoloj, kunordigis la revizian skipon de la “Granda Vortaro His-

pana-Esperanto” (de Fernando de Diego) publikigita en 2003 de “mga”. Li ĵuse verkis “El esperanto: lengua y cultura” (Esperanto: lingvo kaj kulturo), solida studo pri ĉiaj aspektoj de la lingvo.

○ Nacido en Soria en 1965, lingüista de profesión, enseña español y francés. Autor de numerosas reseñas y de artículos de crítica literaria, coordinador del equipo de revisión del “Gran Diccionario Español-Esperanto” (de Fernando de Diego), publicado en 2003 por “mga”. Su obra más reciente es “El esperanto: lengua y cultura”, un sólido estudio sobre los distintos aspectos de la lengua.

Augusto CASQUERO

Naskiĝis en Plasencia (Cáceres) en 1945. Ŝatanto de lingvoj, li konas la anglan, la francan, la germanan, la rusan, la slovakon, la valencian kaj esperanton. Li esperantistiĝis en 1969 kaj ekde tiam li senĉese instruis esperanton en asocioj, lernejoj, kaj dum kvin jaroj en la Valencia Universitato. Li ricevis la Internacian Premion Ada Sikorska Fighiera en 2004 pro sia agado en la esperanto-movado.

○ Nació en Plasencia (Cáceres) en 1945. Amante de las lenguas, conoce el inglés, el francés, el alemán, el ruso, el eslovaco, el valenciano y el esperanto. Aprendió esperanto en 1969 y desde entonces lo ha estado enseñando en asociaciones, escuelas y, durante cinco años, también en la Universidad de Valencia. Ha recibido el Premio Internacional Ada Sikorska Fighiera en 2004 por su labor a favor del esperanto.

José RODRÍGUEZ

Naskita en León, en 1974, studis bestkuracadon kaj pri tio li laboras nun en Madrido. Li esperantistiĝis en 2000 per Interreto. Nuntempa vigliganto de la junula movado kaj aktiva kunlaboranto pri la farandaj taskoj en la HEF-ejo.

○ Nació en León, en 1974. Cursó estudios de veterinaria, que actualmente ejerce en Madrid. Estudió esperanto por Internet. Actualmente es un animador de la actividad juvenil, así como un eficaz colaborador en las tareas de la oficina de la Federación Española de Esperanto.

Manuel PANCORBO CASTRO

Naskita en 1965, eklernis esperanton en 1995 pere de interreto kaj aliĝis al HEF en 1996. Kunorganizis la Hispanan Kongreson de la jaro 2000 en San Sebastián de los Reyes. Nuntempe li estas redaktoro pri scienco de la revuo “Monato”, sed lia ĉefa aktivado realiĝas per la reto. Li fariĝis fizikisto en 1988 kaj ekde 1994 li estas universitata instruisto pri elektromagnetiko en UNED, kie li ankaŭ realigas projektojn pri disvastigo de scienco kiajn somerkursoj kaj televidprogramo, ĉiuj pri elektromagneta radiado, en rilato ĉefe al altvoltaĝaj drat-linioj kaj poŝtelefona radiado. Kroma hobbio: muziko. Li ludis gitaron en rokbando “Galadriel” inter 1986 kaj 1994; kaj ekde 1994 li ludas tenore en pluraj ĥoroj.

○ Nació en 1965; aprendió esperanto en 1995 por internet y se hizo socio de HEF en 1996; fue coorganizador del congreso de HEF de 2000, en San Sebastián de los Re-

yes. Actualmente es redactor de temas científicos de la revista “Monato”. Su actividad en esperanto se realiza fundamentalmente por internet. Se licenció en física en 1988 y desde 1994 es profesor en el área de Electromagnetismo, en la UNED, desde donde lleva a cabo proyectos de divulgación científica como cursos de verano y programas de televisión. Esta actividad se centra en la radiación electromagnética en relación principalmente a las líneas de alto voltaje y la telefonía móvil. Es aficionado a la música. Tocó la guitarra en el grupo de rock “Galadriel”, entre 1986 y 1994; desde 1994 canta como tenor en varios coros.

Pedro HERNÁNDEZ ÚBEDA

Naskiĝis en Madrido en 1966. Loĝis dum pluraj jaroj en Ukrainio kaj Kazahio. Fakisto pri slavaj lingvoj. Studis doktorecon en Kievo kaj Madrido. Ekde 1995 laboras profesie kiel ĵura tradukisto de ses slavaj lingvoj. Esperantiĝis en 2001. Nuna prezidanto de SATeH

○ Nacido en Madrid en 1966, ha vivido durante varios años en Ucrania y Kazajistán. Especialista en lenguas eslavas, estudió el doctorado en Kiev y en Madrid. Desde 1995 ejerce la profesión de traductor jurado de seis lenguas eslavas. Aprendió esperanto en 2001. Es el actual presidente de SATeH.

Félix M. JIMÉNEZ LOBO

Naskiĝis en 1969. Li interesiĝas pri la lingvo ekde 1994 kaj esperantiĝis en 1998. Li studis Biologion, laboras kiel naturmedia teknikisto kaj kutime gvidas kursetojn pri ornitologio.

○ Nació en 1969. Le interesa el esperanto desde 1994 y lo aprendió en 1998. Estudió Biología, trabaja como técnico del medio ambiente y con frecuencia imparte cursos de ornitología.

Ana MANERO

Naskita en Madrido en 1963. Eklernis esperanton en 1989. Nuntempe prizorgas la Bibliotekon Juan Régulo Pérez de Hispana Esperanto-Federacio. Dum la lastaj sep jaroj kunordigis la partoprenon de HEF en Expolingua.

○ Nació en Madrid en 1963. Aprendió esperanto en 1989. Actualmente se ocupa de la Biblioteca Juan Régulo Pérez de la Federación Española de Esperanto. Durante los últimos siete años ha coordinado la participación de la FEE en Expolingua.

José Antonio DEL BARRIO

Naskiĝis en 1961, en la montaro de Palencia. Lernis Esperanton en 1980 en Valladolid. Fizikisto. Nuna direktoro de Fundación Esperanto.

○ Nació en 1961 en los montes de Palencia. Aprendió esperanto en 1980 en Valladolid. Físico. Actual director de Fundación Esperanto.

David GUERRERO

Juna madrida esperantisto, komencanto, ĉiuspeca scivolemulo kiu ĉiam povas surprizi nin per liaj konoj.

○ Joven esperantista de Madrid con una gran curiosidad por los más variados temas y que siempre nos puede sorprender con sus conocimientos.

NOTOJ / NOTAS

PLI DETALE PRI KELKAJ EROJ

ENTRANDO EN DETALLE

Omaĝo al Fernando de Diego

Donkiĥoto parolas esperanton: jen la devizo de nia ĉijara kongreso. Kaj jen Fernando de Diego, la majstra reganto de la lingvo, kiu ebligis tiun ensorĉon. Ne eblas do pli taŭga momento, por ke la hispanlingva esperantistaro montru sian admiron kaj dankemon al la homo, kiu paroligis esperanton al la plej universala heroo el nia literaturo. Eĉ se nur tion li farintus, li ja meritus omaĝon. Sed li faris multe pli. Fernando estas la aŭtoro, inter aliaj, de la “Gran Diccionario Español-Esperanto” (Granda Vortaro Hispana-Esperanto (50.750 kapvortoj), kaj de du elegantaj eseoj pri traduk-arto kaj literatura kritiko. Tamen lia originala verkaro minimumas en komparo kun lia enorma tradukado el la hispana kaj aliaj lingvoj en esperanton. Fernando de Diego estas ĥirurgo de la vorto: la rigoro, la alĝustigita frazo, la perfekteemo kaj, ĉefe, la lerteco, distingas la probable plej bonan stiliston kaj vortoriĉan aŭtoron en esperanto.

Ja ne mankas kialoj por la omaĝo. Venu do kunfesti ĝin en la kongreso. Kaj nepre legu liajn verkojn, elektu inter ili laŭ viaj preferoj kaj ŝatoj: ne ekzistas pli bona komplimento al kvalita verkisto ol ĝui la rezulton de ties talento kaj peno.

Homenaje a Fernando de Diego

“Don Quijote habla esperanto” es el lema de nuestro congreso. Y Fernando de Diego el eminente conocedor de la lengua que hizo posible tal encantamiento. No hay, por lo tanto, momento más oportuno para que los esperantistas hispanohablantes demuestren su admiración y agradecimiento a la persona que hizo hablar en esperanto al personaje más universal de nuestra literatura. Incluso si sólo hubiera hecho eso, ya sería merecedor de un homenaje. Pero Fernando ha hecho mucho más. Es el autor, entre otras cosas, del “Gran Diccionario Español-Esperanto” (50.750 entradas), y de dos elegantes ensayos sobre el arte de traducir y la crítica literaria. Sin embargo su obra original es mínima en comparación con la enorme labor de traducción del español y otras lenguas al esperanto. Fernando de Diego es un cirujano de la palabra: el rigor, la frase ajustada, el perfeccionismo y, sobre, todo, la limpieza, son los rasgos que caracterizan a quien es probablemente el mejor estilista y el autor de más amplio vocabulario que ha tenido el esperanto.

Ya ves que no faltan razones para el homenaje. Ven pues a celebrarlo al congreso. Y sobre todo lee sus obras, elige entre ellas las que más se ajusten a tus gustos y preferencias: no hay mejor cumplido para un buen autor que disfrutar el resultado de su talento y su esfuerzo.

Kosmologia suito

(Pedro Vilarroig)

Kvankam ĉi aŭdovida peco unue konceptiĝis el muzika vidpunkto, la aŭtoro ĉiam klopodis, kiam tio oportunis, aldoni spektindan bildon kun la celo ilustriti, kion la muziko provas priskribi. La muzika parto estis verkita jam en la jaro 2000, sed oni devis atendi la sufiĉan evoluon de la prikomputilaj teknikoj, por ke amatora privatulo povu mem fari la animacion parton, kiu aldoniĝis laŭlonge de la jaroj 2002 kaj 2003. Muzike la Kosmologia Suito ne adaptiĝas al la modeloj de la tiel –malbone– nomata nuntempa muziko (kies cetere plej ĝusta nomo estus atonala), sed pli emas, el la harmonia vidpunkto, al la tradicia sfero. Eĉ pli bone ĝi enkadriĝas en la kina muziko. Kvankam konceptita por elektroakustiko kaj koruso, menciendas ke ĝi estis tute verkita kaj aranĝita per komputilo. Kaj ĉar ankaŭ ĝia vida parto realiĝis per diĝita grafika animacio, eblas diri, ke la Kosmologia Suito apartenas al la avangarda informadika arto, malgraŭ tio, ke la muziko sekvas multajn klasikajn modelojn, tamen harmonie miksitajn kun aliaj nuntempaj rimedoj.

La bildoj provas enhave unuigi sciencan kaj artan flankojn kun la intenco montri sciencan rigoron. Tamen, jen kaj jen, oni troigis kelkajn aspektojn por plibonigi la artan parton.

Por la kompleta disvolvigo de ĉi aŭdovida peco oni uzis pli ol cent malsamajn muzikilojn kaj son-efektojn, kune kun profesia softvaro: son-stabiligila kaj son-aranĝa programo, kvar animaciaj programoj, unu prideseĝna, du pri videaj aran-

La Suite Cosmológica

(Pedro Vilarroig)

Aunque este audiovisual fue concebido primero desde el punto de vista musical, el autor siempre tuvo bien presente añadir, cuando ello fuese oportuno, una imagen espectacular que ilustrase lo que la música trata de describir. La parte musical fue terminada en el año 2000 pero hubo que esperar hasta que la técnica de la informática estuviese lo suficientemente desarrollada como para que un particular pudiese abordar el poder realizar la parte de animación, que fue añadida a lo largo de los años 2002 y 2003. Musicalmente hablando y en líneas generales, no se puede considerar que la Suite Cosmológica se adapte a los moldes de la, mal llamada, música contemporánea (que debería nombrarse más correctamente como atonal), sino inclinada, desde el punto de vista armónico, más bien hacia la esfera tradicional. Incluso, mejor aún, podríamos situarla dentro del género de música para cine. Aunque concebida para electroacústica y coro, hay que destacar que ha sido enteramente compuesta y montada con ordenador. Dado que toda su parte visual también ha sido realizada mediante animación gráfica digital, podemos afirmar que la Suite Cosmológica es una pieza de arte informático de vanguardia, pese a que la música conserve una gran cantidad de moldes clásicos, utilizados y mezclados armónicamente con otros recursos contemporáneos.

El contenido de estas imágenes trata de unir una vertiente científica así como otra artística pretendiendo mostrar un rigor científico. No obstante, en ocasiones, se han exagerado algunos aspectos en aras de mejorar la parte artística, lo que se aclarará debidamente.

ĝoj kaj efektoj, kaj alia pri DVD-registrado.

La strukturo de la Kosmologia Suito similas al tiu de muzika suito, t.e., ĝi dividiĝas en dek memstaraj fragmentoj:

1. Spac-vojaĝo
2. Malhela materio
3. Linia stelaro
4. Nigra truo
5. Supernovao
6. La bruma planedo
7. La vaganta pulsaro
8. Globforma stelamaso
9. Nebulozo
10. Giganta kosmo

Celakantoj

Camacho, Jorge. Eld. Bero, Rotterdam 2004, 120 p.

Ĉi kolekto enhavas la poemojn originale verkitajn en esperanto de Jorge Camacho precipe ĝis 1995, kiam li ekpoemas paralele en la hispana kaj esperanto; ĝi tamen inkludas ankaŭ postajn poemojn verkitajn nur en ĉi lasta lingvo, kiel la serion dediĉitan al Finnujo. Inter la unuaj, krom tiuj pri la E-mondeto, elstaras la jam aperintaj en “Ibere libere” aŭ la premiita “Monologo kun Mediteraneo”, pri la milito en Jugoslavio.

“La duan fojon, post William Auld, ni renkontas esperantan poeton kies instinkta inspiro estas ne umbilikismaj rememoroj aŭ cerbostreĉaj lirikajoj, sed vivo en sia konkreto — sango kaj polvo, bataloj, ideologio, vojaĝoj, homaj interrilatoj.” (Mauro Nervi)

“Verko kun tre matura stilo, pendolanta sen videbla peno inter la mondoj persona kaj socia.” (Antonio Valén)

Para el desarrollo completo de este audiovisual se han empleado más de cien instrumentos y efectos de sonido diferentes, junto con software profesional: un programa de montaje y ecualización de audio, cuatro programas de animación, uno de dibujo, dos de montaje y efectos de vídeo y otro de grabación de DVD.

La estructura de la Suite Cosmológica es similar a la de una suite musical, es decir, que se halla dividida en diez fragmentos bien diferenciados:

1. Viaje espacial
2. Materia oscura
3. Brazo de estrellas
4. Agujero negro
5. Supernova
6. El planeta de bruma
7. El púlsar errante
8. Cúmulo globular
9. Nebula
10. Cosmos gigante

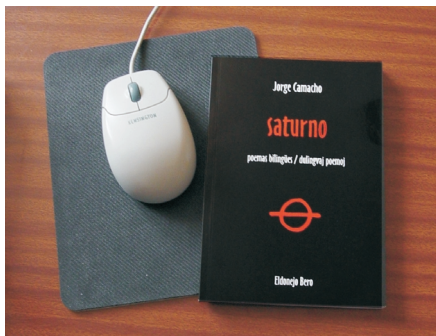
Celakantoj

Camacho, Jorge. Eld. Bero, Rotterdam 2004, 120 p.

Reúne los poemas escritos en esperanto por Jorge Camacho principalmente hasta 1995, año en que comienza a escribir poesía en versiones paralelas en español y esperanto, si bien incluye también otros posteriores escritos sólo en este último idioma, como la serie dedicada a Finlandia. Entre los primeros, además de los dedicados al mundillo esperantista, destacan también los ya publicados en “Ibere libere” o el premiado “Monologo kun Mediteraneo”, sobre la guerra de Yugoslavia.

“Por segunda vez después de William Auld nos encontramos con un poeta cuya

Saturno

Camacho, Jorge. Eld. Bero, Rotterdam 2004, 140 p.

Ĉi tiu dulingva poemaro enhavas la poemojn verkitajn en du lingvaj versioj samtempaj kaj paralelaj (hispane kaj esperante) ekde la fino de 1995, plus kelkajn poemojn unulingvajn kun la responda traduko.

“Kontraston inter ĉiea, perpleksiga mikromondo kaj plene vivanta, mitokrea makrokosmo la nun prezentata kolekto montras pli frape kaj pli detale, ol la antaŭa poemado de Camacho.” (Gonçalo Neves)

Kurso: Enkonduko en esperanton.

(Pedro Hernández)

Jen ĉefa konsidero antaŭ la eklerno de esperanto: dum en la ceteraj lingvoj oni studas fermitan sistemon plenan je malreguloj, kapricoj kaj mallogikajoj, en esperanto ni havas malferman kaj regulan sistemon. La “eroj”, kiuj konstruas la lingvon permesas libere krei vortojn kaj konceptojn, ili funkcias kiel konstruludo ebliganta krei kion ajn kondiĉe nur ke oni respektu la uzo-regulojn. Tial ne ekzistas limoj pro uzado, tradicio aŭ “pureco” de la lingvo. Ĉiuj reguloj estas absolutaj kaj ne havas

64a HEK

inspiración instintiva no son recuerdos egocéntricos o rompecabezas líricos sino la vida en su concreción: sangre y polvo, batallas, ideologías, viajes, relaciones humanas.” (Mauro Nervi)

“Obra de estilo muy maduro que alterna sin aparente dificultad entre el mundo personal y el social.” (Antonio Valén)

Saturno

Camacho, Jorge. Eld. Bero, Rotterdam 2004, 140 p.

Este poemario bilingüe contiene los poemas escritos en dos versiones lingüísticas simultáneas y paralelas (en español y en esperanto) a partir de finales de 1995, más algunos poemas monolingües acompañados de la traducción correspondiente.

“Aún más que las anteriores, esta nueva obra de Camacho evidencia, de manera punzante y minuciosa, el contraste entre un micromundo omnipresente y perturbador, y un macrocosmos vívido y mitológico.” (Gonçalo Neves)

Curso: Introducción al esperanto.

(Pedro Hernández)

Lo primero que hay que tener en cuenta al aprender esperanto es que, mientras que en otras lenguas se estudia un sistema cerrado, con todas sus irregularidades, caprichos y cosas ilógicas, en esperanto tenemos un sistema abierto y regular: las “piezas” que constituyen el idioma sirven para crear libremente palabras y conceptos, funcionan como un juego de construcción que nos permite crear cualquier cosa, siempre que respetemos las reglas de utilización. No existen por eso limitaciones por uso, tradición o “pureza” del

ekscceptojn. La sola konsiderenda normo por “ludi” per la lingveroj estas uzi ĉiujn rimedojn necesaj por klare esprimi ideon kaj eviti tiujn superflujajn.

Roman Dobrzynski

Heroaĵoj de pola esperantista kavaliro

Mi verkis naŭ librojn en la pola lingvo, kvar el ili koncernas Hispanion: “Hiszpania z elementarza”, 1966, kolekto de raportaĵoj, 10 mil ekz.; “Hiszpania”, 1974 kaj 1977, sume 60 mil ekz., monografio, kiu fariĝis en Pollando neoficiala lernolibro en la universitataj fakultatoj de la hispana filologio; “B³êkitne imperium (La blua imperio), 1975, historio de frankismo, inkluzive de la civila milito, 10 mil ekz.; kaj “Zwyciêstwa Guerniki” (La venkoj de Guernika), 1987, genezo, enhavo kaj aventuroj de la fama pentraĵo de Picasso, 15 mil ekz. La aliaj libroj koncernas Portugalion kaj Latinamerikon.

En la jaro 2001 aperis “Ulica Zamenhofa” (La Zamenhof-strato) kiu estas longa intervjuo kun d-ro Ludoviko Zaleski-Zamenhof, la nepo de la kreinto de Esperanto. Ĝi rakontas pri tragikaj travivaĵoj de la familio Zamenhof en okupita de germanaj nazioj Pollando kaj pri la brila profesia kariero de la lasta Zamenhofo. En la jaro 2003 aperis Esperantlingva versio de la libro, sekve ĝi estis tradukita en la litovan, kroatan, portugalan, japanan, checan, slovakon, slovenan, latvan kaj estonan lingvojn. Daŭras tradukado en la rusan kaj ukrainan. Mia granda revo estas legi iam tiun ĉi libron en la hispana lingvo.

En la hispana lingvo mi legis Donkifoton kaj li fariĝis mia granda amiko, al kiu mi ofte revenas. Jam en la jaro 1964 mi

linguaje. Todas las reglas son absolutas y no tienen excepciones ni irregularidades. La norma principal que hay que tener en cuenta a la hora de “jugar” con las piezas, es que se debe usar todos los recursos necesarios para que la idea resulte clara pero evitar aquellos que sean superfluos

Roman Dobrzyński

Hazañas de un caballero esperantista polaco.

He escrito nueve libros en polaco, cuatro de ellos relacionados con España: “Hiszpania z elementarza”, 1966, colección de artículos, 10.000 ejemplares; “Hiszpania”, 1974 y 1977, en total 60.000 ejemplares, monografía, que se convirtió en Polonia en un libro de enseñanza no oficial en las facultades universitarias de filología española; “B³êkitne imperium” (el imperio azul), 1975, historia del franquismo, incluida la guerra civil, 10.000 ejemplares; “Zwyciêstwa Guerniki” (Las victorias de Guernica), 1987, génesis, contenido y aventuras del famoso cuadro de Picasso, 15.000 ejemplares. Los otros libros tratan sobre Portugal y América Latina.

En el año 2001 apareció “Ulica Zamenhofa” (La calle Zamenhof) que es una larga entrevista con el doctor Ludoviko Zaleski-Zamenhof, nieto del creador del Esperanto. Narra las trágicas vivencias de la familia Zamenhof en la Polonia ocupada por los nazis alemanes y la brillante carrera profesional del último miembro de la familia Zamenhof. En el año 2003 apareció la versión en esperanto del libro, y después fue traducido al lituano, croata, portugués, japonés, checo, eslovaco, esloveno, letón y estonio. Seguirán las traducciones al ruso y al ucraniano. Mi

provis perbicikle trovi lokojn de liaj aventuroj. Dek jarojn pli malfrue mi revenis al la samaj lokoj por fari filmon pri la “Vojo de Donkiĥoto”. Mia laboro evidentiĝis multe pli facila. Surprize mi konstatis, ke “la ruta de don Quijote” estis jam markita por turismaj celoj. 1982 mi faris alian filmon pri la “ingenioso hidalgo”. Rigardante la monumenton sur la “Plaza de España” en Madrido, oni facile konstatas, ke Donkiĥoto kaj Sancho Pansa rajdante konversacias. Mi faris multajn fotojn de diversaj fragmentoj de la monumento, ĉefe de la kapoj, kaj aldonis ĉerpitan rekte de la libro tekston, en kiu Donkiĥoto instruas sian amikon, kiel li devas regi sur la insulo Barataria. La emisio de la filmo estis planita kaj anoncita en la gazetoj, tamen en la lasta momento la cenzuro ĝin haltigis. Evidentiĝis, ke la instruoj de Donkiĥoto ridindigis la tiaman komunistan reĝimon. Mi havis problemon kaj malmulte mankis, ke mi perdis la laboron en La Pola TV. Tiu epizodo estis plia pruvo de la ĉiama aktualeco de la verko, kiun mi konsideras la plej grava literaturaĵo en la mondo.

La Pola Televido. En la jaro 1973 mi komencis labori en la TVP kaj ne ĉesis ĝis nun malgraŭ emeritiĝo. Dum tiuj pli ol 30 jaroj mi praktikis ĉiujn ĵurnalismajn formojn, sed ĉiam mi okupiĝis ĉefe pri la Ibera Duoninsulo kaj Latinameriko. Mi faris centojn da diversspecaj programoj, tamen la plej grava parto de tiu laboro estas dokumentaj filmoj. En ili mi konservis miajn proprajn travivaĵojn dum revolucioj (Portugalia, Nikarago), militoj (la Centra Ameriko); mi propraokule observis la falon de diktaduroj (Ĉilio, Brazilo), la kolapson de komunismo (Rumanio) kaj diseriĝadon de la komunistaj bloko (Litovio,

gran ilusión es leer algún día este libro en español.

Leí Don Quijote en español, y se convirtió en mi gran amigo, al que con frecuencia vuelvo. Ya en el año 1964 traté de reencontrar en moto los lugares de sus aventuras. Diez años más tarde volví a los mismos lugares para hacer una película sobre “La ruta de Don Quijote”. Mi trabajo se mostró mucho más fácil. Sorprendentemente constaté que “La ruta de Don Quijote” ya estaba marcada con fines turísticos.

En 1982 hice otra película sobre el “ingenioso hidalgo”. Contemplando el monumento en la Plaza de España de Madrid se puede ver fácilmente que Don Quijote y Sancho Panza charlan mientras cabalgan. Hice muchas fotos de diversas partes del monumento, sobre todo de las cabezas, y agregué textos extraídos directamente del libro, en los cuales Don Quijote le enseña a su amigo cómo debe gobernar la Ínsula Barataria. La emisión de la película estaba programada y anunciada en la prensa, pero en el último momento la censura lo impidió. Se puso en evidencia que las enseñanzas de Don Quijote ridiculizaban al régimen comunista. Tuve problemas, y faltó muy poco para que perdiera mi trabajo en la Televisión Polaca. Este episodio fue una prueba más de la eterna actualidad de este libro, el cual considero la obra literaria más importante del mundo.

La Televisión Polaca. En el año 1973 empecé a trabajar en la TVP y no lo he dejado hasta hoy, a pesar de mi jubilación. Durante estos más de 30 años he practicado todas las formas del periodismo, pero siempre me he ocupado sobre todo de la Península Ibérica y América Latina. Realicé cientos de programas diversos; sin embargo la parte más importante de esta labor fueron las películas

Estonio, Ukrainio). Tamen mi ne limigis min al politiko, sed ĉiam provis montri la vizitatajn landojn laŭ diversaj aspektoj, speciale ilian kulturon. Laŭ tiu vidpunkto mi kolektis la plej multan materialon en Hispanio. En la jaro 2004 mi faris, helpata de la esperantistoj, kvin filmojn pri Madrido, Barcelono, Sevilla, Ceuta-Gibraltaro kaj Valencio.

Esperanto estis ĉiam grava lingvo de mia profesia laboro. Kelkaj miaj filmoj faritaj por la TVP koncernas ekskluzive esperantajn temojn, sed sufiĉe ofte mi enplektis esperantaĵojn en la filmojn, kiuj havis nenion komunan kun Esperanto. Esperanto fariĝis ankaŭ grava parto de mia privata vivo. Mi edziĝis al germana esperantistino, dum sufiĉe longa tempo Esperanto estis nia unusola familia lingvo, sed ankaŭ nun ĝi estas ofte parolata hejme. Dank' al Esperanto mi ekkonis multe da amikoj en la tuta mondo. Nature mi kontribuis al la E-movado kiel ĝia funkciulo. Mi estis prezidanto de Pola Esperanto-Junularo kaj sekve de la Pola E-Asocio. En la internacia movado mi plenumis funkcion de vicprezidanto de TEJO kaj vicprezidanto de UEA. Aŭtune 2005 mi festos la 50-an jaron de mia esperantisteco.

Mi duoble bedaŭras ne povi partopreni Vian kongreson, ĉar mi perdas la okazon renkonti kaj Vin kaj la animon de Cervantes.

Mi salutas Vin samideane!

▷ Doblemente lamento no poder participar en vuestro congreso, porque pierdo la ocasión de reunirme con vosotros y con el espíritu de Cervantes.

Un saludo, amigos.

documentales. En ellas metí mis propias vivencias durante diversas revoluciones (Portugal, Nicaragua), guerras (América Central), con mis propios ojos vi las caídas de algunas dictaduras (Chile, Brasil), el colapso del comunismo (Rumanía) y la caída del bloque comunista (Lituania, Estonia, Ucrania). Sin embargo no me limité al aspecto político, sino que siempre intenté mostrar los países visitados bajo diferentes aspectos, especialmente sus culturas. Bajo ese punto de vista reuní la mayor parte del material sobre España. En el año 2004 produce, con la ayuda de los esperantistas, cinco películas sobre Madrid, Barcelona, Sevilla, Ceuta-Gibraltar y Valencia.

El Esperanto siempre fue una lengua muy importante en mi trabajo profesional. Algunas de mis películas producidas para la TVP tratan exclusivamente sobre temas esperantistas, y además con frecuencia incluí cosas del Esperanto en mis películas, las cuales no tenían nada en común con el Esperanto. El Esperanto se convirtió también en una parte importante de mi vida privada. Me casé con una esperantista alemana y durante mucho tiempo el Esperanto fue nuestra única lengua familiar, y todavía hoy la hablamos con frecuencia en casa. Gracias al Esperanto conocí muchos amigos por todo el mundo. Naturalmente colaboré en el movimiento esperantista como un funcionario. Fui presidente de Pola Esperanto-Junularo (Juventudes Esperantistas Polacas) y luego de Pola E-Asocio (Asociación Polaca de Esperanto). En el movimiento internacional realicé las funciones de vicepresidente de TEJO (Asociación Mundial Juvenil de Esperanto) y vicepresidente de UEA (Asociación Universal de Esperanto). En otoño de 2005 celebraré el 50 aniversario de mi esperantismo.▷

KONGRESANOJ / CONGRESISTAS

28	Álvarez Iglesias, M ^a Elvira	36204	Vigo
23	Aragay Galbany, Salvador	08028	Barcelona
10	Arquillos López, Ángel	29013	Málaga
30	Arteche Urrutia, María Iciar	48014	Bilbao
40	Ballester Torregrosa, Alicia	46009	Valencia
20	Camacho Cerdón, Jorge	28039	Madrid
11	Casquero de la Cruz, Augusto	46009	Valencia
27	da Silva Reis, Bruno	28039	Madrid
6	del Barrio Unquera, José Antonio	28924	Alcorcón
16	Galadí-Enríquez, David	19200	Azuqueca de Henares
34	García Iturrioz, Jesús Miguel	48930	Las Arenas
33	Garrote Escribano, Pedro Antonio	47006	Valladolid
24	Girona de Aragay, Josefina	08028	Barcelona
9	Gutiérrez Adúriz, Miguel	39600	Muriedas (Cantabria)
18	Hernández García, Luis E.	47003	Valladolid
41	Hernández Úbeda, Pedro	28018	Madrid
25	Jiménez Lobo, Félix Manuel	28028	Madrid
31	Larrouy López, Eduardo	48010	Bilbao
2	Manero García, Ana	28032	Madrid
22	Mañero González, Ángel	46008	Valencia
38	Martín Burutxaga, Pedro M.	17300	Blanes
1	Moral Albo, Fernando	28340	Valdemoro (Madrid)
8	Noguero Sarasa, Lorenzo	50009	Zaragoza
35	Ortiz Cejudo, Dolors	43700	El Vendrell
21	Pancorbo Castro, Manuel	28260	Galapagar (Madrid)
7	Pareja Rodríguez, Alejandro	28039	Madrid
3	Parra Benito, Manuel	28032	Madrid
36	Pascual Isidro, Amador	03013	Alicante
39	Pavón Fernández, Jorge	28280	El Escorial
15	Rincón Prieto, Fco. Javier	40005	Segovia
26	Rodríguez Benito, José	28039	Madrid
4	Rodríguez López de Silva, Darío	28015	Madrid
5	Sancho Pardo, Miguel Ángel	28026	Madrid
29	Santamarta Rodríguez, María Luisa	36204	Vigo
12	Sanz Bueno, Lupe	28020	Madrid
13	Sanz Mayor, Angelita	28039	Madrid
37	Sanz Sanz, Pedro M ^a	28080	Madrid
19	Schneider, Beate	92242	Hirschau
14	Suárez Fernández-Cid, Carmen	28005	Madrid
17	Urueña Álvarez, Rafaela	47003	Valladolid
32	Vaquera Márquez, Rodrigo	28026	Madrid

NOTOJ / NOTAS